

Nauczycielem
wszystkiego
jest praktyka

Gajusz Juliusz Cezar

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Szanowni Państwo,
Poniżej przesyłamy uwagi Fundacji Widzialni do projektu Strategii
Regulacyjnej KRRiT na lata 2014-2016.

Uniwersalne rozwiązania:

KRRiT w rozdziale "5.2. Potrzeby odbiorców niepełnosprawnych" (str. 42-44) opisując działania podjęte i planowane w związku z wprowadzeniem usług dostępowych koncentruje się wyłącznie na odbiorcach z dysfunkcjami sensorycznymi. Strategia nie wspomina o osobach starzejących się, osobach uczących się języka polskiego, korzystających z telewizji za pomocą urządzeń mobilnych lub w głośnych, czy wymagających ciszy miejscach, a ci odbiorcy korzystają z napisów równie często jak słabosłyszący i niesłyszący posługujący się językiem polskim. Włączenie tych informacji do strategii nada dokumentowi bardziej uniwersalnego, inkluzywnego charakteru, zgodnie z obowiązującym w UE trendem. Podobne zapisy znajdują się w strategiach i dyrektywach europejskich i np. dokumentach odpowiedników KRRiT w krajach UE (np. OFCOM).

Porozumienie nadawców:

Pozytywnie, że KRRiT podtrzymuje postulat stopniowego zwiększania obowiązków nadawców w zakresie świadczenia usług dostępowych do 2020. Warto jednak przypomnieć, że przez 10 lat w Wielkiej Brytanii osiągnięto wskaźniki nie 50% jak planuje KRRiT, ale np. w napisach powyżej 80% (w BBC blisko 100%). W związku z rozwojem technologii oraz starzeniem się społeczeństwa traktowanie jednych technologii jako uzupełniających, dopełniających wobec innych wydaje się nieuzasadnione, a nawet potencjalnie blokujące ich rozwój.

Rozsądnym wydaje się stosowanie progów procentowych, ale traktowanie usług dostępowych łącznie budzi sprzeciw organizacji pozarządowych

ul. Warszawska 53
42-202 Częstochowa

www.widzialni.org
biuro@widzialni.org

reprezentujących środowiska osób z dysfunkcjami sensorycznymi. Kwestia ta wymaga dalszych dyskusji aż do osiągnięcia konsensusu.

Wyłączenia, a rozwój technologii:

Wszelkiego rodzaju plany wyłączeń (np. audiodeskrypcja w programach sportowych, czy dotyczące nadawców społecznych i lokalnych) powinny uwzględniać rozwój technologii. Dziś audiodeskrypcja wydarzeń sportowych na żywo jest technologicznie możliwa, coraz częściej stosowana i często wymaga wyłącznie dobrej woli nadawców. Podobnie jest w przypadku zastosowania technologii voice recognition z udziałem respeakera przy tworzeniu napisów na żywo. Zakończony sukcesem próby nasza Fundacja prowadziła wspólnie z Dostępni.eu i Sejmem RP. Aktualnie trwają testy technologii bez pośrednictwa lektora, które mogą doprowadzić np. do automatycznego tworzenia napisów, bez generowania znaczących kosztów. Jest to możliwe w ciągu 2 lat, stąd zamiast wprowadzania możliwości zwolnienia z obowiązku nadawców społecznych i lokalnych lepiej rozważyć przesunięcie wprowadzenia obowiązku w czasie lub możliwość stosowania niepełnych kwot.

Precyzyjna informacja:

Porozumienie nadawców obejmuje zalecenie używania oznaczeń: N, AD, JM; w przypadku napisów i języka migowego jest to informacja niepełna. Nie dostarcza ona np. wiedzy o typie napisów (dialogowe, dla niesłyszących, na żywo, zamknięte, czy otwarte), a w przypadku języka migowego nie przekazuje G/głuchym informacji, czy jest to PJM czy SJM. W konsekwencji telewizje używają różnych piktogramów i różnych opisów. Rozwiązaniem tej sytuacji jest przyjęcie i konsekwentne stosowanie jednolitego opisu i standardu piktograficznego. Prace w kierunku wprowadzenia jednolitego standardu oznaczeń w 2013 roku w porozumieniu z innymi organizacjami podjęła Fundacja Kultury Bez Barrier. Piktogramy wykorzystano m.in. podczas Warszawskiego Festiwalu Kultury Bez Barrier. Środowiska zwracają także uwagę na brak jednego miejsca z kompletnym programem radiowo-tv z informacją o usługach dostępowych.

Łatwy dostęp:

Włączenie napisów czy audiodeskrypcji powinno być jak najbardziej intuicyjne. Najlepszym rozwiązaniem jest przykład angielski, gdzie na każdym kanale napisy dla niesłyszących znajdują się zawsze pod tym samym numerem w telegazecie. Warto by strategia przewidywała działania na rzecz zmian technologicznych, ułatwiających dostęp do oferowanych

usług.

Dostępne strony www:

KRRiT słusznie za istotne zadanie uznała dostosowanie serwisu www do standardów WCAG 2.0. zgodnie z wymogami KRI. Warto pamiętać, że wszystkie podmioty realizujące zadania publiczne, wśród nich media publiczne w części informacyjnej podlegają KRI. Szeroką definicję podmiotów realizujących zadania publiczne przyjęto również w projekcie dyrektywy o dostępności stron www sektora publicznego (Directive of the European Parliament and of the Council on the accessibility of public sector bodies' websites). Projekt ten został przyjęty w 2013 roku w komisji IMCO, a w dniach 25-26 lutego 2014 będzie głosowany na sesji plenarnej PE. Przewiduje się, że negocjacje Komisji Europejskiej z Radą zakończą się w 2014 roku i dokument zacznie obowiązywać od 2015 roku. Dyrektywa jest istotna także dlatego, że rozszerza zakres dostępności obowiązujący w Polsce na podstawie KRI o transmisję online. Napisy na żywo w transmisji online będą standardem od początku 2017 roku. Ma to zastosowanie m.in. do relacji online z posiedzeń Sejmu. Spodziewać się zatem można nowelizacji KRI w zakresie dostosowania do prawa UE.

W projekcie Strategii czytamy "Czas oglądania programów telewizyjnych za pomocą transmisji streamingowych w Internecie rośnie systematycznie. Zdecydowana większość treści dostępnych w telewizji internetowej to programy nadawane pierwotnie drogą naziemną lub satelitarną" (str. 5). Dlatego też KRRiT powinna zalecać nadawcom w przypadku posiadania dostępnego kontentu zamieszczania go na stronach www w wersji dostępnej.

Zobowiązanie nadawców do publikacji programu tv z informacją o usługach dostępnych w Internecie jest kolejnym argumentem przemawiającym za posiadaniem przez media dostępnych strony www.

Standardy i dobre praktyki:

Dobrym pomysłem jest opracowanie wspólnie z nadawcami i ekspertami standardów usług dostępnych. Warto jednak by dotyczyły one nie tylko tworzenia napisów i audiodeskrypcji, co zostało zapisane w Strategii, ale także języka migowego, napisów na żywo, dostępności kontentu w Internecie oraz metodologii. Opracowanie standardów będzie także pomocne w kształceniu specjalistów w nowych zawodach.

Monitoring i badania:

Regularny monitoring wdrożenia usług dostępnych jest istotny dla realizacji Strategii. Aby posiadać całościowy obraz sytuacji dane przekazane przez nadawców warto jednak poszerzyć o opinie odbiorców. Kolejnym krokiem jest opracowanie metodologii i badanie jakości napisów, tłumaczeń na język migowy i audiodeskrypcji.

Monika Szczygielska
Wiceprzewodnicząca Rady Fundacji Widzialni